

Uložené v košoch

POLE PÔSOBNOSTI GABIONOV SA ROZRASŤÁ. PRISTANE IM TO V PODOBE PLOTA, OPORNÉHO MÚRA, ALE AJ AKO SÚČASŤ EXTERIÉROVÝCH PRVKOV, ZÁHRADNÉHO NÁBYTKU ČI OBKLADU NA FASÁDE.

Vďaka ich vzhľadu, ktorý je výsledok prirodzenosti kameňa a technickej presnosti oceleového pletiva, sú obľúbené najmä v modernom architektonickom priestore. Ideálna je pre ne kombinácia s drevom, antikorom, ale aj popínavými rastlinami. Vypĺňajú sa najmä lámaným kameňom, no použiť sa dajú aj sklenené recykláty, staré tehly či zeleň, napríklad hraby. Keď rastliny celkom vyplnia gabion, zastrihávajú sa podľa tvaru koša. Ak ich skombinujete s gabionmi naplnenými kameňom, bude plot hneď atraktívnejší.

Kreatívne využitie

Ohybnosť pletiva umožňuje experimentovať s tvarom a využitím gabionov. Čo sa výplne týka, sklenený recyklát zas umožní efektívne podsvietenie. Plánujete do záhrady nový kozub? Možno sa inšpirujete vonkajšou kozubovou vložkou vloženou do gabionového tela. Atraktívny prvok je i antikorový vodopád vsadený medzi kamene. Do gabionu možno na mieru osadiť poštovú schránku, stĺpiky od bránky či skriňu s elektromerom. Pomere jednoduchá stavba je lavička, stačí nižší gabion a drevený sedák. Podobne sa dá vytvoriť i sto-

Ako výplň gabionov môžete použiť aj sklenený recyklát. Rozmery 8 – 12 cm, dostupný v šiestich farbách, **Gabinova**

Do gabionov možno vložiť stĺpiky na bránku, osadiť poštovú schránku či elektrické hodiny. Čo sa „papierov“ týka, na realizáciu plotu na spevnenom lôžku bez betónových základov stačí ohlásenie drobnej stavby. **Keramed**

Výplň zo skla vynikne pri slnečnom svite aj umelom osvetlení. Realizácia Hocker Design Group, **Asla**

Vyvýšený záhon z gabionov oživí sviečky vložené v malých otvoroch. **Keramed**

Gabionové koše kúpíte aj ako polotovár, ktorý si poskladáte priamo na mieste.

lík či celé záhradné sedenie. Pozor však, záhradný nábytok tohto typu pre veľkú hmotnosť len tak neposuniete. Podobne ťažké je presunúť i kvetináč vyplnené kameňmi. Ak nedisponujú kovovou vložkou na kvetináč, dôležité je kamene od zemiны oddeliť netkanou textíliou. Inak vám substrát po čase po medzi kamene doslova pretečie.

Špeciálnu kategóriu predstavuje gabionový obklad fasády. Vždy ide o riešenie na mie-

Do kozuba vytvarovaného z gabionu sa zmestí okolo 600 kg výplne, 0,55 x 0,55 x 1,80 m, orientačná cena bez kameniva **1 025 €**, možnosť výberu sypanej výplne z kameniva alebo skleneného recyklátu, **Gabinova**

Kvetináče Futura z pozinkovaných zváraných drôtov majú vnútorný kôš na kvetináč, tri rozmery, cena od **€**, **GardenSystem**

Odborník radí

Ing. Marek BALÁŽI
www.keramed.sk

Dajú sa gabiony montovať aj svojpomocne?

Menšie projekty určite, napríklad nižšie ploty či kvetináče. Stačí si objednať koše podľa potrebných rozmerov. Dodávajú sa v rozloženom stave vrátane špirál a dištančných háčikov. Súčasť dodávky má byť aj podrobný montážny návod. Kamenivo sa kupuje zvlášť, jeho veľkosť treba zvoliť vzhľadom na rozmery očiek. Zabudnúť nesmiete ani na drvený makadam do základov a menšie ostré kamenivo určené na vyplnenie stredovej časti gabionu.

Akým chybám sa treba vyvarovať pri ich montáži?

Pri plotoch nesmie chýbať lôžko zo zhrutneného makadamu. Ak je nedostatočné, prejaví sa to nakláňaním a deformáciou plotu. Chyba je do základov pod gabiony použiť guľatý riečny štrk, pretože ho nie je možné dostatočne zhrutniť. Guľaté kamene majú tendenciu sa po sebe posúvať, a tým je ohrozená stabilita. Nesmiete zabudnúť použiť dištančné háčiky a pozor si treba dať na ich správne rozmiestnenie. Nedostatočne stiahnuté očká na háčikoch môžu viesť k vydúvaniu gabionov.

ru. Podmienka je betónový základ a postupné kotvenie košov do fasády. Kamene sa do nich ručne ukladajú, prípadne i sypú. Ak sa s takýmto riešením nerátalo už v projekte, vhodná je konzultácia so statikom. Podobným spôsobom je možné nechať obložiť i nevzhľadné múry, napríklad hrubé staré betónové ploty či vjazdy do garáže vo svahu.

Prispôsobivá skladačka

Štandardný gabionový kôš určený na plot a na spevnenie svahu má dĺžku jeden meter, výšku a hrúbku pol metra. Jeho hmotnosť môže byť až 400 kg. Žiarovo pozinkované

ocelové drôty s päťpercentnou prísadou hliníka majú priemer 4 mm, sú zvárané do sietí alebo panelov. Rozmer očiek býva najčastejšie 10 x 10 cm, existujú však aj menšie oká. Gabion sa skladá z hotových panelov priamo na mieste špirálami, ktoré sa jednoducho zakrútiť alebo takzvanými C sponami pomocou špeciálneho nástroja. Ak treba, koše sa tvarovo a rozmerovo prispôbujú priamo na mieste.

Na trhu sa stretnete aj s dodávkou hotových gabionov. Vzhľadom na vysokú hmotnosť sú však citlivé na manipuláciu a prepravu, keďže pletivo preda len nie je celkom pevné. Taktiež lacnejšie pletené gabiony sa

Dištančné háčiky spájajú protilahlé strany koša, a tak bránia jeho rozťahnutiu. Pri montáži je očko potrebné pevne stiahnuť.

Máte prebytok starých tehál? Aj tie možno použiť ako výplň koša. Premysliet však treba jeho stabilizáciu. **Gabionok**

Obdĺžnikový raster nájdete u gabionov Redhen zo žiarovo pozinkovanej ocele. Najmenšia hrúbka plotu je 15 cm, oporné stĺpiky v plote sú však nutnosť. **Redhen**

Okrem spájania sietí pomocou špirál možno použiť spájanie pomocou C spôn a špeciálnych klieští so zásobníkom. Spony je dôležité poriadne stlačiť. **Gabinova**

Pri terénnych nerovnostiach sú gabiony zaujímavý prvok záhradnej architektúry. **Gabiony-betafence**

Kým si zaobstaráte alebo vyrobíte efektívny a pevný barový stolík v záhrade, dobre uvážte, kde ho umiestnite, lebo ten len tak ľahko nepresuniete. **Betafence**

TIP PEKNÉHO BÝVANIA

Všetky ploty s hrúbkou menej ako 50 cm alebo vyššie ako 2 m musia byť dodatočne spevnené oceľovými stĺpkami osadenými v betónovej pätke.

v porovnaní so zváranými považujú za menej stabilné, navyše bývajú vyrobené z drôtu s priemerom iba 2,7 mm.

Široký či úzky?

Klasický gabionový plot vzniká skladaním gabionov na seba. Jeho bežná hrúbka je pol metra a do výšky dvoch metrov nepotrebuje vnútornú oceľovú výstuhu. Podmienka je však spevnené makadamové lôžko hlboké 40 cm. Čo sa výplne týka, máte na výber ukladaný alebo sypaný vzhľad uloženia kameňa. Pri prvom spomenutom sa ručne a postupne ukladá jedna alebo obidve pohľadové strany tak, aby kamene na seba

S gabionmi na fasáde, alebo aj streche je dom neprehliadnutelný. Tento obklad sa však nehodí každej stavbe.

Titus Bernhardt Architekten

Prázdny obal na kvetináč z pozinkovanej ocele sa predáva v zloženom stave, priemer 30, 40 a 50 cm, **Trioob Building Systems**

ČO ZA TO?

Za gabion s rozmermi 1 x 1 x 0,5 m s obojstranne ukladanými kameňmi bez základov a dopravy zaplatíte približne od 90 eur, za sypaný menej, asi od 75 eur. Ich predpokladaná životnosť je viac ako 50 rokov.

Ako výplň do košov sa dá využiť aj odpad, napríklad drvené tehly či škridly. V prípade mäkkých alebo krehkých materiálov je dôležité vnútro koša dostatočne vystužiť. **Ben Chandler studio**

Pre lavičku z gabionov sa rozhodnite iba v prípade, že máte pre ňu miesto na mnoho rokov dopredu isté. Vysoká hmotnosť môže predstavovať výhodu vo veternej oblasti. **Ore**

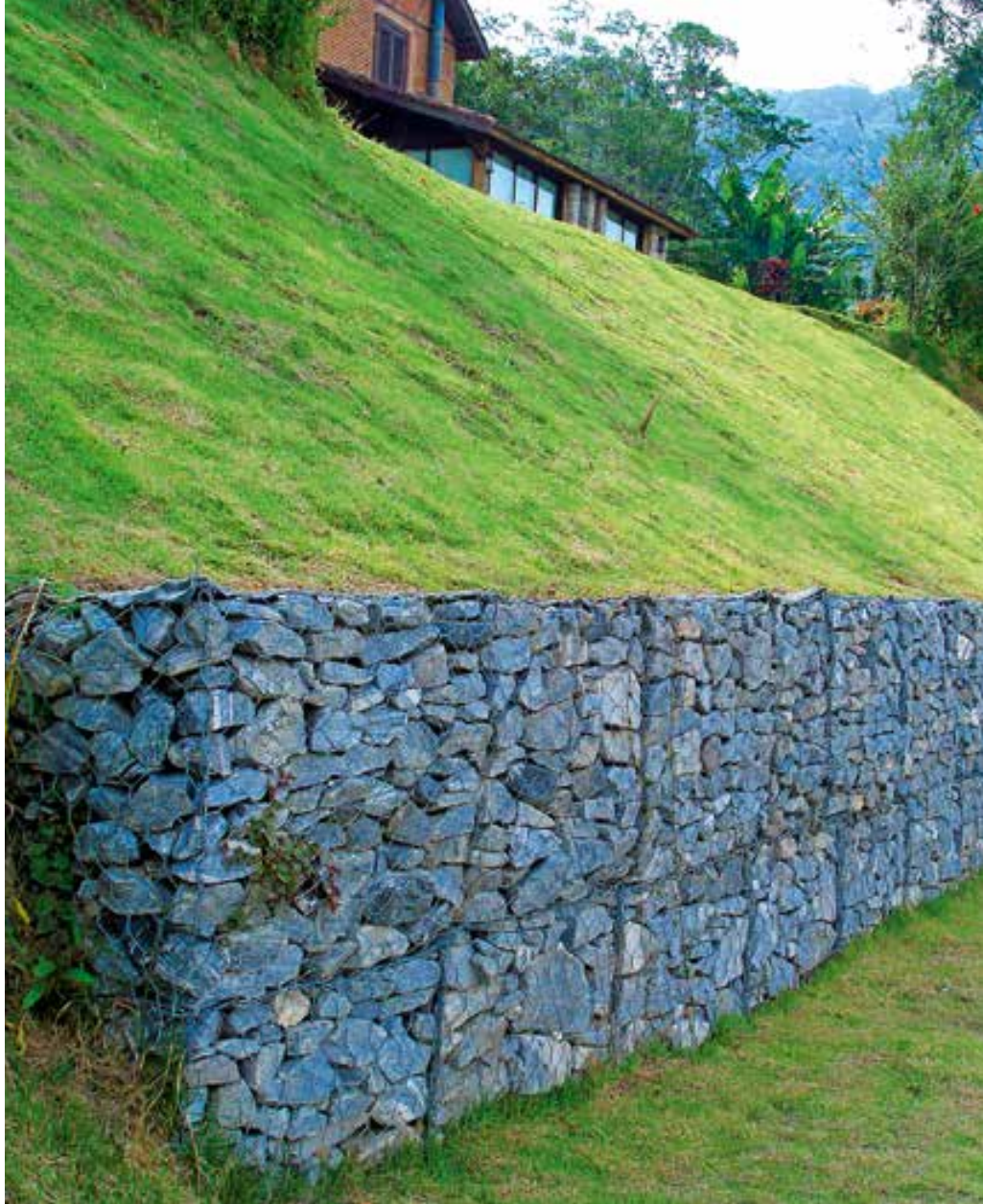
pekne nadväzovali. Vnútro sa zasýpa kamenou drvinou s ostrými hranami na lepšiu stabilitu. Počas práce sa na určitých miestach a priamo na kameň upevňujú dištančné háčiky. Ich úloha je udržanie rovnej hrúbky gabionu. Sypaný koš vyžaduje menšie rozmery očiek a tiež menšiu frakciu kameniva.

Máte menší pozemok a plot s hrúbkou 50 cm neprichádza do úvahy? Realizovať je možné aj ploty s hrúbkou do 20 cm. V tom prípade sú podmienka betónové základy

a ocelové výstuhy priamo v plote, ktoré vo výsledku nie je vidieť. Kamenivo sa nedá ukladať, musí sa ručne sypať.

Keď je oporou

Oporné múry z gabionov fungujú na základe svojej hmotnosti a gravitácie. Ich nesprávne osadenie môže v budúcnosti pripraviť nemilé prekvapenie v podobe vychýlenia opornej steny a zosúvania sa svahu. Preto nie sú vhodné na svojpomocnú montáž. Hrúbku múra v reze

Hrúbka oporného múra sa vypočítava podľa výšky oporného múra, sklonu svahu, prípadne geologických pomerov. Na múr vysoký jeden a pol metra odporúčajú odborníci hrúbku jeden meter na koreni múra.

Aby sa zabránilo vyplavovaniu zeminy spoza oporného múra, medzi koše a pôdu sa vkladá netkaná textília. V tomto prípade bude gabionový rad slúžiť ako sokel pre plot. Plotové stĺpiky sa vložia do novodurových rúrok uložených v košoch a zalejú sa betónom. **Keramed**

musí určiť statik, ktorý v prípade vyšších stien zvyčajne vyžaduje aj geologický prieskum. Vypracovaný statický posudok budete navyše potrebovať aj v žiadosti o stavebné povolenie, ktoré je potrebné pri realizácii oporných múrov. Vzhľadom na riziká patrí montáž do rúk odbornej firme so skúsenosťami.

Rátajte s terénnymi výkopmi na základový pás aj samotné gabiony. Napríklad pri výške dva metre musí mať spodná časť múra hrúbku jeden meter. Dosiahne sa to osadením dvoch

košov smerom do svahu, pričom jeden z nich nie je vo výsledku vidieť. Zvýšenie stability sa dá dosiahnuť osadením košov so sklonom asi 5 stupňov smerom do svahu.

Väčšinou nie je potrebné osadzovať drenážne rúry, keďže voda si cestu cez kamenivo nájde. Nutné je však oddeliť gabion od zeminy geotextíliou, aby sa zabránilo jej vyplavovaniu.

Monika KRÁLOVÁ, odborná spolupráca
Ing. Marek BALÁŽI,

Foto: Gisela Borghi a archív firiem

Stavba oporného múra je technicky náročná a nutné sú pomerne rozsiahle terénne úpravy. Po zasypaní zeminou nie je hrúbka spodnej a strednej časti múra vidieť. **Keramed**

